

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 110

Maribor, četrtek 15. maja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 1
Oglaš. po tarifu
Oglaš. sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica, št. 7

Zasliševanje dr. Mačka

DAVI SE JE PRIČELO PRED SODIŠČEM ZA ZAŠČITO DRŽAVE ZASLIŠEVANJE BIVŠEGA VODJE HSS, DR. MAČKA.

BEOGRAD, 15. maja. Za današnje razpravo pred državnim sodiščem za zaščito države je vladalo izredno zanimanje, ker je bilo na dnevnem redu zasliševanje dr. Vladka Mačka, bivšega vodjo hrvatske seljačke stranke. Razen braniteljev in zastopnikov jugoslovanskega časopisa so bili navzoči tudi številni inozemski poročevalci.

Najprej se je nadaljevalo zasliševanje bivšega podpolkovnika Begića, ki je tudi danes vztrajal pri svojih včerajšnjih izpovedbah. Branitelji pa so naglašali, da se njegove izjave ne smejo smatrati kot resne, ker je obtoženec duševno izredno zmeden in se sam ne zaveda važnosti svojih izpovedb.

Po kratkem odmoru so ob 11. dopoldne privedli v dvorano dr. Mačka. Izgleda dobro, pač pa je nekoliko bolj bled kakor običajno. Njegove izpovedbe so jasne in odločne. Dr. Maček je obtožen, da je izročil Jelašiću 6000, Bernardiću enkrat 5000, potem pa še 4000 Din za nabavo orožja in kot nagrado agilnim

članom teroristične organizacije. Obtožnica mu očita dalje, da je potom Jelašića sporočil gostilničarju Kuntiću, da naj spravi samokrese in da je za božično številko »Doma« napisal članek, v katerem se je zavzemal za odcepitev Hrvatske od države.

Dr. Maček je v zaslišanju izjavil, da sploh ni vedel, da obstoja kaka teroristična organizacija. Jelašiću je res nekoč izročil denar, a to le za podpiranje siromašnih članov mladinske organizacije. Z Begićem nikdar ni imel nobenih poslov in mu tudi nikdar ni izročil nobenega denarja. Izpovedbe Begića smatra kot posledico njegovega duševnega stanja.

Kar se tiče inkriminiranega članka v »Domu«, dr. Maček priznava, da ga je res on spisal, vendar ni v njem niti sence tega, kar trdi državni pravdnik. V ostalem so se dr. Mačkove današnje izpovedbe strinjale z onimi, ki jih je podal policiji in pred preiskovalnim sodnikom.

Zasliševanje dr. Mačka bo najbrže končano že danes popoldne.

Nemška vojna mornarica v Splitu

SPLIT, 15. maja. Danes je priplul v tukajšnjo luko oddelek nemške mornarice, ki vrši dvamesečno križarenje po Sredozemskem morju. V Split je prispela križarka »Königsberg« in šest kontratorpedovk. Komandant oddelka je kontradmiral g. Gladisch. Oddelek ostane v naši luki do 21. t. m. Oddelek kontratorpedovk, ki mu poveljuje g. korvetni kapetan Schmiewind, tvorijo »Wolf«, »Tiger«, »Jaguar«, »Leopard«, »Lux« in »Iltis«.

Izpraznitev Porenja do 30. junija

ZENEVA, 25. maja. Po daljših razgovorih je prišlo med francoskim zunanjim ministrom Briandom in dr. Curtiusom, zunanjim ministrom Nemčije, do sporazuma, da se izvrši popolna izpraznitev Porenja s strani francoskih čet do 30. junija. Do tega dne se bodo umaknile tudi francoske čete za čuvanje saarske železnice iz saarskega področja.

Zopet samomor v Dravi.

Včeraj krog 13. so pasanti javili stražniku na Koroški cesti, da z železne traverze pod dravsko brvjo visi

človek, ki hoče očitno skočiti v Dravo. Dva stražnika sta pohitela na lice mesta in našla tam na brvi mešarskega pomočnika Matevža Klavža, poleg njega pa je izpod brvi molela glava nad Dravo visečega človeka. Klavž je stražnikom povedal, da je nesrečni obupanec 25letni brezposelni samski delavec Ludvik Ozimič iz Pecker. Vsi so ga nagovarjali, naj pride izpod mosta na brv, a on je to odločno odklanjal, češ, da je sit življenja in da hoče storiti konec ter skočiti v Dravo. Z avizirane rešilne postaje niso mogli priti na pomoč, ker je bil tam samo službujoči činitelj, ki bi sam nič ne mogel pomagati. Med tem pa se je obupanec že spustil v Dravo in izgubil v valovih.

Goljužija s ponarejeno naročilnico.

Dne 7. novembra se je vršila pred okrajnim sodiščem v Murski Soboti razprava o tožbi vinskega trgovca Marina Bakovića, roj. 1877, iz Splita, proti gostilničarju Aleksandru Hazoku radi neplačanega vina. Pri tej priliki je Baković predložil ponarejeno naročilo za 250 l dalmatinskega vina, s čimer bi bil Hazok oškodovan za 1000 Din. Danes se je moral Baković radi hudo delstva goljužije zagovarjati pred senatom trojice. Obsojen je bil na 1 mesec ječe.

go ter med inozemskimi trgi. Zato je naravno, da morajo vse morebitne olajšave, ki bi jih družba bila s časoma deležna v tarifnem, carinske-političnem in drugih podobnih pogledih, priti v prid zadržam in legitimni trgovini in s tem producentu. Tako bo družba dejansko dobila v roke kontrolo in tudi vso moč med našo zunanjo trgovino, v kolikor gre za kmetijske pridelke, in bo mogla vedno potrebno ukreniti v svrhu izboljšanja izvoznih prilik za kmetijske produkte, ne da bi bili s tem oškodovani interesi ostalih gospodarskih panog.

Za stalno izpopolnjevanje organizacije naše izvozne trgovine je nujno potrebno, da so na razpolago primer-

VABILO!

Tvrdba

JULIO MEINL D. D.

uvoz kave in čaja

priredi v svoji filijalki

MARIBOR, Gosposka ulica št. 7

v petek, dne 16. maja in

v soboto, dne 17. maja

poskusno kuhanje kave,

na katero cenj občinstvo oba dneva najvljudneje vabi.

Julio MEINL d. d.

Maribor.

Junak z nožem.

Dne 9. februarja so pili v kleti Martina Klobase v Osečkem vrhu pri Ivanjcih Klobasa, njegov viničar Matija Hobot, viničarski sin Ivan Simončič iz Ivanjskega vrha in drugi. Vino jih je sčasoma razgrela in mladi Simončič je prišel v aufbiksarsko razpoloženje, potegnil nož in ga započil v strop kleti, kar pomeni v pretekaškem jeziku izzivanje k pretepu. Ostali so se umaknili v neko hišo, Simončič pa je z nekaterimi tovariši šel za njimi. Prišlo je do pretepa, v katerem je Simončič viničarja Hobota z nožem udaril v ustnico, ki je kljub izvršeni operaciji trajno deformirana in obraz skažen. Radi prestopka zoper varnost življenja in radi telesne poškodbe je bil pri današnji razpravi pred senatom trojice okrožnega sodišča obsojen na tri mesece in teden dni zapora.

Brez dvoma Vas bo zanimalo vedeti, kaj je s

1099 Jutri Vam povemo več!

Pomočniški odbor trgovskega sremlja v Mariboru

vabi vse trgovske pomočnike na svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil dne 20. maja ob 20. uri v hotelu Zamorc. Udeležba stanovska dolžnost. Predsednik.

Nepojasnjen nočni napad.

Včeraj dopoldne sta pred senatom petorice stala kot obtožena brata Peter in Karel Büro iz Radmožancev v Prekmurju, oba posestnika tamkaj, prvi star 35, drugi 32 let. Obtožena sta bila, da sta v noči 20. januarja na cesti med Nedelci in Radmožanci napadla kmeta Štefana Soma, ki se je vračal s sejma domov, ga vrgla na tla in mu s silo vzela iz žepa 5000 Din denarja. Soma je takoj po zaslišanju po orožnikih izjavil, da je v obeh napadlih spoznal oba brata Büro, ki pa sta dejanje ves čas — in tudi pri včerajšnji razpravi — odločno zanikala in po pričah dokazala, da sta bila ob času napada pri sosedih, kjer sta pomagala ličkati koruzo. Tekom preiskave se je izkazalo, da so si Soma in oba brata Büro sosedje in celo svaki, da pa je med njimi že staro sovraštvo. Priče so izpovedale zelo različno, in sodniki se niso mogli prepričati o krivdi obeh obtožencev ter so jih oprostili.

Zunanja aktivnost fašističnega režima

FAŠISTIČNI IRENTENTIZEM. — DA LMACIJA IN ALBANIJA. — MALTA. — TUNIS IN KORZIKA. — ŠVICA.

Razni znaki kažejo, da se je fašizem resno lotil izvrševanja onega zunanjega programa, katerega je bil Mussolini pred par leti napovedal za desetletje 1930.—1940.: pojačano akcijo italijanske nacionalne in za tem imperijalistične ekspanzije. Napoved voditelja je bila takrat sicer skrajno previdna, a poznavalec razmer je mogel kljub temu uganiti, kam vse je bila obrnjena akcijska ost. V sedmih letih svoje vlade si je fašizem popolnoma osvojil Italijo, odstranil ali zatrl je vse nasprotujoče sile in je s tem dovršil en del svojega programa. V notranjosti države nima več česa osvajat, proces pronicanja iskrenega fašističnega prepričanja med one mase, ki stoje ob strani, bodisi da so po svojem tajnem bistvu indiferentne ali tudi idejno nasprotno, se ne da forsirati niti z dekreti niti z manifestacijami ali s čim drugim. Sicer pa fašizmu to tudi ni potrebno: on vlada!

Tu so tedaj fašistične sile postale proste in razpoložljive za zunanjo nacionalno akcijo. In najbolj naravno je, da so se te sile pričele sedaj uporabljati tam, kjer je pričakovati najlažjih in najhitrejših uspehov, to je v onih zunanjih pokrajinah, ki so etnografsko italijanske ali kjer bivajo vsaj italijanske narodne manjšine. Te pokrajine pa so: Malta, Tunis, italijanska Švica, Korzika, Dodekanez, Albanija in naposled Dalmacija. O poslednji vemo dobro, da je v ospredju vseh fašističnih manifestacij in da deluje v Italiji naravnost ogromen propagandni aparat, ki naj bi nepoučeno narodno maso prepričal, da je italijanska, čeprav nima niti deset tisoč Italijanov. Prav tako smo pa na tem mestu tudi že podrobno in izčrpno govorili o akciji v Albaniji, ki postaja mesec za mesecem bolj italijanska kolonija.

Deloma nova pa je fašistična akcija v onih pokrajinah, kjer si doslej iz raznih ozlogov niso upali nastopati agresivno: na Malti, Korziki in v Tunisu. Otok Malta, prav za prav skupina otokov, ki leži v Sredozemskem morju med Sicilijo in severnoafriško obalo, je angleška pomorska baza za vse Sredozemsko morje. Tam je glavno angleško vojno pristanišče in poveljstvo vse sredozemske flotilje, domače prebivalstvo pa je italijansko. Angleži, ki nikdar niso poznali raznarodovalnih tendenc, so za Malto ustvarili poseben autonomen statut in pu-

stili malteškimi Italijanom popolno jezikovno in kulturno svobodo, pa tudi politično samoupravo. Šole so italijanske, angleški jezik je samo učni predmet in pred oblastmi imata angleščina in italijanščina enake pravice, oba sta uradna jezika. Ker tudi sicer skrbi Anglija za dober materialni položaj Maltežanov, je razumljivo, da ti doslej niso imeli nikakršnih želj po osvoboditvi in priključitvi k Italiji, kajti v tem slučaju bi jih v gospodarskem oziru doletela ista usoda kot je Reko in Zader. V najnovejšem času je pa fašizem storil vse, da bi organiziral tudi na Malti iredentistični pokret in priznati moramo, ne brez uspeha. Vsled akcije nekaterih prenapetežev, so Angleži morali sedaj celo volitve odgoditi. Tako je tedaj prišel fašizem tudi z Anglijo v prvi dejanski konflikt, ki bi mogel poleg pomorskega oboroževanja roditi še dalekosežne posledice.

Drugo je akcija v Tunisu in na Korziki. Francozi so v severnoafriškem Tunisu dovoljevali Italijanom neomejeno priseljevanje in posledica je, da je danes v mestu in pokrajini že več Italijanov kakor pa Francozov. In sedaj je fašizem aktivno posegel tudi med te izseljence in jih organiziral kot avantgardo svojega imperijalizma ter vpregel v to celo cerkev. Ko sta nedavno obiskala Tunis dva italijanska škofova, je tamkajšnja italijanska, fašistično orijentirana kolonija priredila velike manifestacije, ki so nedvoumno pokazale, da je bil njihov namen prav za prav — demonstracija. Demonstracija proti Franciji. Podobni znaki italijanske fašistične akcije se pa kažejo tudi že pri Italijanih na francoskem otoku Korsiki in v italijanskih kantonih Švice. Oficielni Pariz se vsega tega prav dobro zaveda, a molči in noče spora še bolj poglobiti, odkrito pa protestira proti tem in takim fašističnim metodam francoski tisk in — tudi že švicarski. Istočasno s temi akcijami so pa fašisti pospešili tudi raznarodovalno prizadevanje med Grki na otočju Dodekaneza. Tako vidimo tedaj, da je zunanja aktivnost fašistične akcije dobila na vseh straneh izraz sistematičnosti in smotrenosti, ki ni slučajna in more zato privedi do resnih mednarodnih konfliktov, če fašizem prej ne odneha in ne pride v interesu evropskega in svetovnega miru do omiljenja napetosti in sporazuma.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 15. maja ob 20. uri »Adieu Mimi« ab. C. Kuponi.

Petek, 16. maja ob 15. uri »Grudica«, Šolska predstava. Pri najnižjih cenah.

Sobota, 17. maja ob 20. uri »Na fronti sestre Žive«. Premijera.

Nedelja, 18. maja ob 20. uri »Radikalna kura«, Ljudska predstava. — Pri dramskih cenah kuponi zadnjič.

Iz gledališča.

V petek, 16. t. m. ob 15. uri se vpripori Žolnirjeva pravljica igra »Grudica« kot šolska predstava pri najnižjih cenah. — V soboto, 17. t. m. bo krstna predstava nove Kraigherjeve drame »Na fronti sestre Žive«, katere dejanje se dogaja za časa svetovne vojne in je ena najbolj uspešnih dramskih del poslednjega časa. K predstavi je povabljen tudi avtor. — V nedeljo, 18. t. m. ob 20. uri se ponovi Doboviškova nad vse zabavna burka s petjem in godbo »Radikalna kura« pri dramskih cenah in zadnjič v sezoni. Kdor si še ni ogledal te velezabavne burke, ki je dosegla zlasti radi nosilca glavne vloge g. D. a. n. e. s. a največje število predstav v sezoni, naj ne zamudi poslednje prilike:

Brez dvoma Vas bo zanimalo vedeti, kaj je s
Jutri Vam povemo več!

1099

Jugoslovanski dom v Pragi.

Posebna komisija praške Češkoslovaško-jugoslovenske lige se je že del časa bavila v vprašanju zgradbe jugoslovenskega kulturnega centra v Pragi. Vendar je Ligi za izvedbo načrta nedostajalo sredstev, zato se je obrnila i na češkoslovaško i na jugoslovensko vlado za podporo. Jugoslovenska vlada je že pred časom volila večji znesek v to svrhu. Sedaj se je tudi češkoslovaškemu prosvetnem ministru posrečilo, vnesti v novi proračun večji znesek za obrestovanje in amortizacijo posojila, ki ga bo najela Liga za zgradbo poslopja. Stavbni prostor bo dala praška mestna občina v Bubenču brezplačno na razpolago. Zgradba bo obsegala prostore za okrog 160 jugoslovenskih visokošolcev, dalje prostore za prenočevanje jugoslovenskih profesorjev, ki prihajajo v Prago v študijske svrhe, ter veliko čitalnico in knjižnico. V dijaškem kolegiju bo stanovalo tudi nekaj češkoslovaških dijakov, da se čim bolj poglubo medsebojni stiki med Čehoslovaki in Jugosloveni.

Oddaja adaptacijskih del vojašnice kralja Petra v Mariboru

se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 5. junija pri inženjerskem oddelku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti in predračun pa pri omenjenem oddelku.) —

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborska tiskovna sodba pred Stolom sedmorice

Meseca decembra lansko leto je bil pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojen ravnatelj »Ljudske tiskarne«, gosp. Josip Ošlak, po tiskovnem zakonu na deset dni zapora in 500 Din denarne kazni, ker je »Ljudska tiskarna« meseca aprila 1929 natisnala neki dramatski spis »Osvobojenje«. Mariborsko sodišče je videlo v tem pregrešek po čl. 4. in 5. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, češ, da se je hotelo s tem spisom povzročiti nerazpoloženje zoper socialni red v državi in škuvati s tiskom na razdor med družabnimi sloji.

Zoper obsodbo se je ravnatelj Ošlak pritožil in se je vršila dne 14. maja t. l. kasacijska razprava pred Stolom sedmorice v Zagrebu, katere se je udeležil obsojeni osebno s svojim braniteljem odvetnikom dr. Avg. Reismanom.

Zagovornik dr. Reisman je navajal, da je sodba mariborskega sodišča neuteemeljena, ker manjka kaznjivo dejansko stanje. Vsebinsko spis ni nič drugega, kakor slika socialnega položaja, v katerem se delavstvo dejansko nahaja in naj vzbuja stanovsko za vest delavstva, kar pa je tudi po zakonodaji dne 6. jan. 1929 dovoljeno. Sploh pa tiskovina še ni nastala, ker je tiskarna predložila oblasti le krtačne odtise in s tem samo vprašala cenzurno oblast za mnenje, če se spis sme tiskati. Ni še torej bil niti podan namen, tiskovino razširati. Obtoženi sam pa je subjektivno najmanj prizadel, ker se je nahajal v kritičnem času na bolezenskem dopustu v Dalmaciji in torej niti ni vedel, da je veliki župan prepovedal prireditve te dramatizacije, niti da se je ista tiskala v »Ljudski tiskarni« ter predložila državnemu tožitelju v vpogled. Obtoženemu zato ni bila niti dostavljena tiskovna tožba.

Za razveljavo sodbe in oprostitev obtoženega se je izrekel celo državni prokurator, dr. Dominiko, češ, da ni podan niti poskus kaznjivega dejanja, ker so krtačni odtisi le pripravljala dela tiskovine.

Stol sedmorice kot kasacijsko sodišče je nato sodbo mariborskega sodišča razveljavil in ravnatelja Ošlaka oprostil krivde in kazni.

Izrememba naslova Uradnega lista.

Uradno glasilo kraljevske banške uprave dravske banovine je postal od sedaj naprej »Službeni list«, čegar prva številka je izšla dne 13. maja in ima sledečo vsebino: Zakon o urejanju hudournikov, zakon o železniški imovini v eksploataciji ministrstva za promet ter zakon o izrednem kreditu za organizacijo izvoza deželnih izdelkov. Dosedanji Uradni list je 9. majem prenehal izhajati. —

»Objokana« Zofija.

zadnja med usodnimi ledenimi svetniki, praznuje danes. Po jutranji prognozi vremena je sklepati, da se bo res zjokala nad grešno zemljo. V Mariboru sicer še zjutraj ni deževalo, a jutranji vlaki so na postajo prihajali mokri, kar je pač siguren znak, da je Zofka ostala svoji legendarni misiji zvesta. Mariborske Zofke, Sonje in Zoške pa se bodo najbrž lahko sprehajale v solncu svoje nebeške zaščitnice. —

Toča v ljutomerskih gorica.

Iz Ljutomera nam poročajo, da so ledeni možje, katerih režim je hvalabogu pri koncu, potom Pankracija »po zdravili« slovite ljutomerske gorice z ledenim zrnjem. K sreči toča ni napravila v gorica pomembne škode, le sedaj cvetoče sadno drevje je nekoliko trpelo in sicer v ožji okolici Ljutomera, dočim v širši okolici niti prav doževalo ni. —

Društvo drž. upokojencev v Mariboru.

Občni zbor se ne bo vršil 18., ampak 25. t. m. ob pol 11. dop. v Gambri-novi dvorani. Upokojenec št. 4 izide po občnem zboru.

Poučni izlet mariborskih kovinarjev na Jesenice.

Kovinarski vajenci in pomočniki III. letnika obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru prirede pod vodstvom strokovnega učitelja g. Poljanca in ključavničarskega mojstra g. Kumerca dne 18. in 19. t. m. dvodnevni poučni izlet na Jesenice, kjer si bodo ogledali naprave Kranjske industrijske družbe. Izlet se bo vršil ob vsakem vremenu in se zbirajo izletniki v nedeljo, dne 18. t. m. ob 5. zjutraj pred glavnim kolodvorom. Vsa čast kovinarski zadrugi, ki je zbrala toliko sredstev, da je omogočila ta koristni izlet. —

Občni zbor glasbenega društva »DRAVA«.

Dne 12. t. m. se je vršil v Narodnem domu ob navzočnosti lepega števila članstva 11. občni zbor glasbenega društva »Drava«. Iz poročil društvenih funkcionarjev je razvidno, da je »Drava« tudi v preteklem letu v polni meri storila svojo dolžnost. Pevski zbor je imel skupno 41. godba 70 in tamburaški zbor 24 nastopov. Društveni predsednik, postajenačelnik Mohorko, se je med drugim spominjal raznih dobrotnikov, brez katerih bi »Drava« v gmotnem oziru težko izhajala ter vsem izrekel zahvalo. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen predsednikom postajenačelnik Mohorko, podpredsednikom Prinčič, v odbor pa Živko, Paar, Habrda, Koren, Ušen, Orbanič, Obersnel, Furlan, Tumpelj, zborovodja Horvat in kapelnik Koudelka, v nadzorni odbor pa Rebolj, Perne, Leskovec, Gerlič. Društvo opozarja zainteresente na svoj tamburaški zbor, ki je zlasti za manjše prireditve in za nizek honorar vedno na razpolago. Pevski zbor in godba bosta pa vedno storila svojo dolžnost, kadarkoli bosta klicana, predvsem se priporočata za nacionalne in državne prireditve. Vse stanovske tovariše, ki imajo smisel za narodno kulturno delo, pozivamo, da vstopijo v vrste »Drave« da tako podkrepijo številno narodnokulturno delujočih železničarjev, posebno tu v obmejnem Mariboru. —

Smrtna kosa.

V Praprotnikovi ulici 30 v Krčevini je sinoči umrla 75letna zasebnica Neža Havranek. Blag ji spomin! —

Nameščenso pravo v načrtu obrtnega zakona.

Na torkovem sestanku privatnih nameščencev v dvorani hotela »Pri zamorcu« je poročal predsednik Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije, g. Josip Pečejan, o osnutku novega obrtnega zakona, ki ga je izdelal trgovinski minister. Načrt se tesno naslanja na obč. drž. zakon, ki je veljaven za Slovenijo in je predložen vsem Delavskim in Trgovsko-obrtnim zbornicam v študij. Zelo važne so določbe o dopustnem času, mesečnih prejemkih za slučaj bolezni, odpravninski zakon o razsodišču itd. Govornik je nazorno predložil razliko prejšnjega zakona s predloženim osnutkom ter končno apeliral na številno navzoče nameščence, da posvečajo temu tako važnemu socialnemu vprašanju vso svojo pažnjo ter privedejo na bodoče sestanke, na katerih se bo poročalo še podrobneje o teh zadevah, vse svoje tovariše. Uspeh bo zaznamovati le takrat, ako se bodo vsi nameščenci strokovno organizirali in tako podkrepili skupno akcijo za dosego čim večjih socialnih dobrin. Po živalni debati je bil sestanek okoli 22. ure zaključen.

Sobota 17

Sobota 17

ROŽNA VESELICA V VELIKI KAVARNI

Izzrebane srečke.

Sledeče v upravi »Jutra« in »Večernika« kupljene srečke so bile izzrebane: Srečka št. 46.631 po 2000 Din. — Po 500 Din pa so zadele srečke: 98.193, 89.114, 89.109, 9.718, 9.723, 9.732, 9.736, 9.740, 9.738, 46.630, 46.648, 46.616, 46.636, 59.501, 59.509.

Velika kavarna.

V petek LEO WERTER in nov kabaretni spored. —

1437

Abesinija in njen vladar

LONDONSKI »TIMES« O FANTASTIČNIH POROČILIH IZ TE DEŽELE.

Tekom zadnjih tednov, zlasti pred nekaj tedni, ko je umrla abesinska cesarica Zauditu (2. aprila), je bilo po časopisih mnogo čitati o tej državi, ki leži v vzhodni Afriki ob prehodu Rdečega morja v Indijski ocean. Pisalo se je o uporih in o hudih bitkah med vladnimi in vstajškimi četami, o porazu vladnih čet, o zrušenju cesarja Tafara s prestola itd.

Tem fantastičnim vestem je napravil konec londonski »Times«, ki je te dni od svojega dopisnika iz glavnega mesta Abesinije, Adis Abebe, objavil dopis o razmerah v Abesiniji, kakoršne so v resnici. Pravi med drugim:

Abesinski kralj Tafari, ki je že bil pod pokojno cesarico proglašen cesarjem ali kraljem kraljev (Negus Neguti), bo najbrže kronan šele po deževju, ki se prične v Abesiniji junija in traja do septembra. Žalovanje po umrli cesarici Zauditu bo trajalo 40 do 50 dni. Tafari sam želi pridobiti na času, da more izvršiti potrebne priprave za kronanje. Ker bo dne 7. oktobra obletnica njegove proglasitve kraljem, je možno, da se bo slavnostna ceremonija vršila tega dne.

Upor, ki se je pred nekaj meseci pojavil v severovzhodnem delu Abesinije v bližini mesta Dessie, splošno ni bil resen. Začeli so ga nekateri prebivalci s tem, da niso hoteli plačati davkov. Upornike so podpirali v njihovi akciji razbojniki, ki so hoteli v kalnem ribariti. Takšni neredi so v Abesiniji precej pogosti, zakaj prometne zveze med glavnim mestom in oddaljenimi pokrajinami so naravnost žalostne. Sprva upor niso posvečali posebne pažnje, ko pa je stvar začela postajati resnejša, je abesinska vlada mobilizirala večje vojaške oddelke in odposlala proti Dessie. Vendar vlada o dogodkih ni hotela skoro ničesar poročati, zato ni bilo mogoče dobiti nikakih konkretnih vesti. Raznesle so se vesti, da se je upornikom pridružilo več plemenskih poglavarjev, med njimi tudi Ras Gugsu, mož pokojne cesarice Zauditu in guverner pokrajine Gondar in Beamedan. Znano je, da je po revoluciji 1. 1916, ko je bil vržen s prestola Lidž I. Jasu, zasedla prestol hči Menelika II., Zauditu, Ras Tafari pa je bil proglašen regentom in prestolonaslednikom. Del tega sporazuma je bil, da mož cesarice Zauditu, Ras Gugsu, ni smel stanovati pri ženi, in sicer iz političnih razlogov, ampak je moral živeti daleč od prestolnice na severu države. Ni nobena tajnost, da je Ras Gugsu bil vsikdar nezadovoljen in da je bil za vlado stalen izvor nemirov. Ko je upor pri Dessie začel zavzemat nevarne oblike, se je domnevalo, da stoji v ozadju Ras Gugsu. Centralna vlada je stopila z njim v pogajanja

in sicer s pomočjo aeroplana, ki ga je pred 6 meseci kupil kralj Tafari. Zakaj potovanje po cesti od prestolnice do Dessie traja tri tedne, in bi pogajanja na tako razdaljo bila nemogoča. Ras Gugsu je medtem mobiliziral znatno vojno silo in je meseca marca prekinil pogajanja ter odkrito stopil na stran upornikov. Zato se je vlada odločila za energično akcijo, in 31. marca je bila velika bitka med uporniki in vladnimi četami. Uporniki so bili razpršeni, Ras Gugsu sam pa je bil ubit. Konkretnih poročil o bitki ni, govori se pa, da so uporniki izgubili 6000, vladne čete 300 mož. Vladnim četam je poveljeval vojni minister Dedža - madž Mulu Geta. V bitki sta sodelovala tudi dva francoska avijatika Maillet in Corriger, ki sta v službi abesinske vlade. Ta dva sta sovražne čete obmetavala z bombami, obenem pa tudi vlado stalno obveščala o kretanju uporniških čet. Vest o zmagi je prišla v Adis Abebo dne 1. aprila in 13. strelav iz prestolnice jo je razglasilo. Vest je prinesel s fronte letalec Maillet, ki ga je kralj Ras Tafari odlikoval z zapovedniško ogrlico Menejkovega reda. Nemiri pri Dessie so utihnili.

V tem času pa je cesarica Zauditu zbolela na paratifu. Ker je bila zelo pobožna in se je držala strogo vseh cerkvenih predpisov, zlasti korizmenih določb glede hrane, ki zabranjujejo uživanje mleka, masla in jajc — torej jedil, ki jih zdravniki baš za takšne bolnike predpisujejo, se je bolezen seveda poslabšala in Zauditu je — kakor že omenjeno — umrla 2. aprila v prestolnici Abesinije, Adis Abebi.

Dvojna oblika vladavine cesarice in regenta ni bila najsrečnejša. Kralja Tafara so podpirali izomikanejši elementi Abesinije, zakaj on je vedno želel, da bi se njegova država razvijala v modernem pravcu. Starejša šola, konservativci, pa so imeli zaslonbo v cesarici, ki — podpirana od cerkve — ni bila prav nič naklonjena naprednim načrtom kralja Tafara. Zarote proti kralju, ki je takrat nosil naslov rasa, t. j. regenta in prestolonaslednika, so se periodično ponavljale, kulminacijo pa so dosegle sept. 1928, ko so ga hoteli zarotniki celo ujeti. Regentu pa je uspelo, da je dal dogodkom drugo smer, in dne 7. okt. je bil kronan kraljem. Ceremonijo kronanja je izvršila cesarica sama, ki je obenem znatno proširila kraljevo oblast in izrekla nado, da bo nekega dne prevzel cesarsko krono, kar se je sedaj tudi zgodilo. Abesinci upajo, da bo združitev vse oblasti v rokah kralja Tafara kot cesarja (kralja vseh kraljev) znatno izboljšala vladni sistem.

literature. Ker pa imamo v naši državi močno zastopstvo cionistov, ne dvomimo, da bo tudi naša literatura v doglednem času zastopana v hebrejščini.

Ogromen požar

NEW-YORK, 14. maja. Vsled težke eksplozije v neki tovarni v Elisabet New Jersey se je vnelo 10.000 sodov petroleja. Ogenj se je razširil nato še na tvornice Standard Oil Company. Mogočni oblaki dima se vlečejo nad mestom. Za omejitve nevarnega požara se poslužujejo najmodernejših tehničnih sredstev.

Izredno stara ženska

Med popisovanjem prebivalstva v Združenih državah, ki se vrši sedaj, so uradniki v El Pasu v državi Teksas izsledili žensko, ki je izjavila, da ima sedaj 120 let. Obenem je pripomnila, da upa živeti še najmanj 50 let. Je to Nikolaja Coverubias, ki je kljub svoji izredno visoki starosti še razmeroma zelo dobro ohranjena. Doma pomaga svoji hčerki, kuha, šiva, od časa do časa vodi celo svoje vnuke in vnukinje na sprehod. Starka se sploh mnogo giblje in zasleduje živahno vse dogodke po svetu. Predložila je uradnikom svoj krstni list, ki nedvomno potrjuje njeno visoko starost. Svoje dolgoletno življenje utemeljuje s tem, da izvira iz zelo zdrave rodbine in da je vedno delala. Dosedaj ima že nad 150 potomcev, ki so vsi zdravi in živi in imajo nekateri tudi že po 80—90 in še več let.

Litteraria

Pierre Jaquin: La question des minorités entre l'Italie et la Yougoslavie. — Librairie du Recueil Sirey, 22, rue Soufflot, Paris V. Strani 220, cena 90 Din. — O problemu našega Primorja in Italijanov v Dalmaciji je bilo izdanih med svetovno vojno in mirovno konferenco večje število knjig in brošur v francoščini, angleščini in celo italijanščini. Vse to smo pa napisali in izdali večinoma sami, da bi informirali svet o naših upravičenih rivendikacijah. Po določitvi sedanjih mej je izšlo le nekaj manjših informativnih brošur, katere so zopet napisali le naši ljudje, izdala pa jih je Jugoslovanska Matica v Ljubljani in v Splitu. Sedaj pa leži pred nami obširno delo, ki ga nismo napisali in izdali sami: preskrbel nam ga je mladi Francoz Pierre Jaquin. Problem naše narodne manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji si je izbral kot temo za svojo doktorsko dizertacijo, in priznati mu moramo, da ne površno in lahkomišljeno, ampak globoko resno in stvarno.

V uvodu svoje knjige govori Jaquin na čelno o problemu narodnih manjšin v obče in o njihovem ogromnem pomenu za evropski in svetovni mir, posebej pa še o vprašanjih, ki jih razmotriva v petih nadaljnjih poglavjih. V prvem, »Italiens et Yougoslaves dans les pays frontiers« (Italijani in Jugoslovani v obmejnem ozemlju), navaja podatke avstrijskega ljudskega štetja 1. 1910. na Primorskem in v Dalmaciji ter slovensko in italijansko kritiko tega štetja, dejansko stanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v teli predelih, stanje etnografske meje itd. V drugem, »Les divers projets de frontières entre l'Italie et la Yougoslavie« (Razni mejni predlogi med Italijo in Jugoslavijo), govori o Wilsonovi, Tardieujevi in Nittijski predlogi, o londonskem paktu in o raznih memorandumih do Rapalla in reške pogodbe z dne 27. januarja 1. 1924. V tretjem, »Obligations contractuelles de l'Italie et de la Yougoslavie relatives à la protection des minorités« (Pogodbene obveznosti Italije in Jugoslavije o zaščiti narodnih manjšin), pa o manjšinski zaščiti, državni suverenosti, o § 2. VII. odstavka rapalske pogodbe, o sanmargeritskem sporazumu, o nettunskih konvencijah, o pogodbi o Reki in italijanski manjšinski deklaraciji.

Najobširnejši pa sta nadaljni poglavji: »La situation de la minorité yougoslave en Italie« (Položaj jugoslovanske narodne manjšine v Italiji) in »La situation des optants italiens de Dalmatie« (Položaj italijanskih optantov v Dalmaciji). V prvem, ki je razdeljeno na deset odstavkov, opisuje z občudovanja vredno točnostjo italijansko raznarodovanje Slovencev in Hrvatov v Italiji, italijanizacijo krajevnih, krstnih in rodbinskih imen, uničenje manjšinskega šolstva in časopisja, prepoved pouka slovenščine in hrvaščine, verske zadeve, društveno in gospodarsko življenje, politično svobodo in nesvobodo, naposled se pa bavi še z vprašanjem bodočnosti naše manjšine v Italiji. V petem poglavju govori o Italijanih v Dalmaciji in sploh Jugoslaviji, o njihovem šolstvu in kulturnih ter prosvetnih organizacijah, o industriji, trgovini in obrti in naposled, kakor pri Slovencih in Hrvatih v prejšnjem poglavju, o njihovi bodočnosti, v katero resno dvomi. V večjo podkrepitev je dodal knjigi še pet zemljevidov in več dokumentov: rapalsko pogodbo, sanmargeritske konvencije, razne ekscerpte, pogodbo o Reki in nettunske konvencije.

Jaquinova knjiga je skratka najboljša in doslej skoraj edina popolna kompilacija vseh faktov in problemov nanašajočih se na našo narodno manjšino v Italiji in italijansko v Jugoslaviji. Tu je mladi francoski znanstvenik, ki se je nalašč zato učil našega jezika in je sam prepotoval vse sporne kraje, z vestno točnostjo in globoko objektivnostjo predstavil svetu italijansko - jugoslovanski problem. Predstavil pa ga je tako, da mu moramo biti Jugoslovani globoko hvaležni. Dasi ravno obravnava delo ogromen material, so netočnosti zelo redke in tudi le malenkostne. Le eno moramo obžalovati, da se je premalo poglobil v zgodovinski razvoj našega Primorja in Dalmacije, ker bi bil tako mogel svoje trditve še krepkeje podpreti, kakor jih je. V mislih imam tu namreč pred vsem nastanek Trsta, Reke, Gorice in Zadra, protežiranje Ita-

lijanov v prvih časih, priselitev italijanskih uradniških in vojaških rodbin ob zedinjenju Italije itd. Vsem onim pa, ki razumejo francoski, moramo to delo najiskreneje priporočiti. Iz njega bodo spoznali marsikaj, kar so že pozabili ali prezrli, pa je danes za nas bolj važno kot je bilo kdajkoli prej.

Sokolstvo

I. javni nastop Sokola I.

Na letnem telovadišču inž. podoficirsk na letnem telovadišču inž. podoficirske šole kralja Petra (bivša kadetnica) v nedeljo, dne 18. t. m. ob 15.45. Nastopilo bo nad 150 članov in članic, naraščaja in dece, nad 200 vojakov djakov in pitomcev inž. podošč. Šole in vzorna vrsta matičnega društva v Mariboru. Sodelovala bosta vojaška in sokolska godba. Posebno zanimiva bo švedska štafeta, pri kateri tekmujejo tekači Sokola I., Sokola Matice, vojakov-djakov in pitomcev v teku po 800, 400, 200 in 200 m. Od Narodnega doma odide povorka z zastavo Matičnega društva ob 14.30. Natančen vzpored pri blagajni.

Sport

Grazer Athletik-Klub : Rapid.

V nedeljo bomo zopet pozdravili v Mariboru simpatične goste iz Gradca, prvaka Štajerske in amaterskega prvaka Avstrije. Redna tekmovanja z dunajskimi profesionalci so dala igralcem potrebno rutino ter jih radi tega lahko prištevamo med najboljša amaterska moštva Srednje Evrope.

Ni čuda, da dobiva radi tega GAK vedno laskave ponudbe na daljše turnee. Prva letošnja turnea jih je, kakor znano, vodila v Afriko. Rezultat turnee je naravnost briljanten: vseh šest nastopov so končali zmagovito s skupnim skromem 22:6 v njihov korist. GAK je že dolgo vrsto let matica in zibelka res prvovrstnih igralcev. Dunajski profesionalni klubi so že večkrat posegli po odličnem materialu. Naj imenujemo predvsem vratarja Hidenca, ki je bil dolgoletna opora graškega prvaka, dokler ga ni angažiral dunajski WAC. Še dva igralca GAK sta bila nekaj časa med profesionalci: Gaber in Ptaček. Moštvo avstrijskega prvaka bo nastopilo proti Rapidu v največji postavi in bo moral Rapid napeti vse sile, da bo dosegel časten uspeh.

Anglija : Avstrija 0:0.

Včeraj se je vršila na Dunaju meddržavna tekma Anglija : Avstrija, ki je privabila na igrišče rekordno število 70.000 gledalcev. Igra se je kljub obojestranskemu naporu za dosego zmage, končala brez golov.

Zagreb : Dunaj.

Podsavezni kapetan ZNP je za med mestno tekmo Zagreb : Dunaj, ki se bo vršila na Dunaju, nominiral sledeče moštvo: Mihelčić, Koch, Rajković, Ralić, Premerl, Kunst, Babič, Hitrec, Leinert, Šimšir, Žarković.

Brez dvoma Vas bo zanimalo vedeti, kaj je s Jutri Vam povemo več!

Na konju skozi države Srednje Evrope.

Rumunska gospa Milada Trifun se je odločila, da jahaje prepotuje Rumunijo, Jugoslavijo, Avstrijo, Češkoslovaško in preko Madžarske zopet domu. Dne 7. tm. je odjahal iz Temišvara in prispela 11. tm. preko Arada v Beograd. Odtam bo nadaljevala pot čez Zagreb v Ljubljano, na Dunaj in v Prago, odkoder se povrne v Arad.

Dobro sredstvo.

Janezek je padel in se malo potolkel ter joče. Oče ga vzame v naročje in pravi: »Na, tu imaš poljubček na čelo, kamor si se udaril, pa bo takoj vse dobro.« In je res bilo tako. Druga dne priteče Janezek ves zasoplen k očetu: »Oče, hitro pojdi v kuhinjo, kuharici boli zob!« Kaj je oče napravil, o tem zgodovina molči.

Slovanski pisatelji v hebrejskem jeziku

V bližini Jaffe v Palestini je danes lepo napredno mesto Tel Avive (hrbček spomladi) s 40.000 prebivalci, ki so sami Židi. L. 1909 tega mesta še ni bilo, danes ga Židi imenujejo »ponos židovskega dela v Palestini«. Zanimivo pri vsem je, da je Tel Avive središče židovskega kulturnega, zlasti književnega življenja, v Palestini. Sloveča založba Stybel, poprej v Berlinu in Newyorku, je prenesla svoj sedež v Tel Avive in poleg originalnih hebrejskih del zalaga v glavnem prevode iz raznih literatur. Prevedena so že vsa dela Homerja, Goetheja, Shakespearea, Schillerja. Tudi mnogo slovanskih pisateljev je že izšlo v hebrejščini. Konzul ČSR v Palestini dr. Kurt Grünwald je prevedel in izdal v Tel Avivu glasovito Masarykovo »Svetovno revolucijo«, ki je v češčini doživela 16 izdaj. Izven tega so prevedene že mnoge pesmi češkega pesnika Vrechlickega, dalje več del ruskih pisateljev Ilje Erenburga, Aleksandra Bloka, Tolstoja »Vojna in mir«, Gorkoga »Otroška leta«, Dostojevskega »Iz mrtvega doma«. Tudi poljska literatura je zastopana v hebrejščini z monumentalnim Reymontovim romanom »Kmetje«, ki je dobil Nobelovo nagrado. Iz pedagoške literature je preveden »Orbis pictus« Komenskega, ponos češkega ustvarjalčega duha. Ni nam znano, ali je prevedeno v hebrejski jezik že kaj jugoslovenske

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

94

To je bilo moje poslanstvo, signora!...
Primavera je vstala in dejala v mrzličnim glasom:
»Pojdiva! Vodi me s seboj!...«
Kmetica se je stresla od veselja.
»A, signora,« je vzklila, »kako bo revež srečen!... Toda dovolite meni, preprosti kmetici, da vam priporočam previdnost. Ali ne bi mogla signora oditi tako, da je nihče ne bi videl? Da jo privedem sem nazaj, preden sine dan, je moja stvar... Tako bo vse v najlepšem redu...«
»Da, prav imaš!... To ne sme biti,« je dodala bridko, »da bi kdo sumil kneginjo Manfredi! Toda idive... Ako odidem skozi vrata v ozadju parka, me nihče ne bo videl. Daj... hitive...«
Naglo je šla naprej; prsi so se ji dvigale in grlo se ji je davilo v borbi z ihtenjem. Kmetica je stopala par korakov za njo.
Zato pa Beatrice ni mogla opaziti čudnega znamenja, ki ga je napravila kmetica, ko sta prišli po drevo-redu do nekega ovinka. Človeška postava, ki je bila skrita v grmovju, pa je sprejela ta znak.
Dospelša do vrat v ozadju parka, Beatrice niti ni mislila na to, da bi se začudila, ko je našla vrata samo priprta. Zunaj se je kmetica približala Primaveri.
»Kje je vaš koleselj?« je vprašala kneginja.
»Pustila sem ga zunaj obzidja; v Montefortu je preveč polno ljudi. Konja sem privezala k nekemu grmu.«
»Idive!« je dejala Beatrice.
Četrť ure kasneje sta stali pri velikih vratih. Bila so zaprta.
»Nihče ne sme več iz mesta,« je dejal vojak, ki je stal na straži.
Beatrice je za hip osupnila. Bila je vsa iz sebe. Toda mahoma se je odločila. Stopila je v stražnico ter se pokazala častniku.
»Ukažite odpreti, gospod!« je ukazala. Častnik je planil na prsto in kriknil povelje. Kmetica je bila ostala zunaj, skrivaje del svojega obraza v gubah rute, ki jo je imela na glavi. Minuto kasneje sta bili obedve na prostem.
»Z menoj, draga signora,« je dejala kmetica in prišla Primaveri za roko.
Ob tem dotikljaju se je Primavera nervozno stresla zazdelo se ji je, da je v pritisku roke njene spremljevalke nekaj strašnega in pretečega. Toda ta občutek je naglo izginil.
»Le z menoj,« je ponovila Bianca, »koleselj je komaj par sto korakov odtod... Ah, kako bo srečen, ubogi mladi mož!«
Primavera je hitela, kolikor so ji dopuščale moči. In zares, kmalu je zagledala nekakšen kmetški koleselj; konj je bil privezan h grmovju, ki je spremljalo cesto pod obzidjem. Brez obotavljanja je skočila na voz. Kmetica je sedla poleg nje, in s krenko roko je pričela brez prestanka nagajati konja z bičem.
Ta dirka v noči je trajala skoraj dve uri. Vršila se je molče; Primavera se je bila vsa zamislila v svojo žalost. Toda obup se nikakor ni mogel polastiti njene zdrave in močne duše.
»Rešila ga bom!« si je ponavljala sama pri sebi.

Ta odločna volja jo je navdajala vso pot, dokler ni prenehalo škripanje koles in zibanje voza ter krik kmetica, ki je gonila svojega konja.
Nazadnje pa je Bianca iztegnila roko z bičem, ter pokazala v mrak.
»Naša kmetija!« je dejala kneginji.
In njen glas je čudno trepetal. Toda Primavera ni pazila na to. Z gorečim pogledom je zrla na kmetško hišo, ki se ji je naglo bližala. Iz pritličnega okna se je svetila luč.
»Tukaj je, ali ne?« je vprašala, in mahoma jo je iznova pograbila tesnoba.
»Da,« je odgovorila kmetica, »tukaj je.«
Minuto kasneje se je koleselj zapeljal na dvorišče ter obstal. Bianca je skočila na tla in ponudila Primaveri roko. Tudi kneginja je nemudoma zapustila voz; kmetica jo je potegnila s seboj.
Beatrice se je zgrozila, ko je čutila burno utripanje svojega srca.
»Kje je on?« je vprašala tiho, ko je stala s svojo spremljevalko v nizki izbi, skoraj podobni skupni izbi, kakršne nahajaš povsod po kmetških hišah. In ozrla se je naokrog.
Kmetica se je zakrohotala. Beatrice je v strašnem čuvstvu vztrepetala od nog do glave.
»No?« je dejala in nagubala čelo. Bianca, ali ste slišali moje vprašanje?«
»Saj mi ni ime Bianca!« je dejala kmetica.
»Kje je vitez? ... Govorite, nesrečnica!...«
»Gospod de Ragastens je v Montefortu...«
Primavera je kriknila od groze, ter stekla k vratom. Ta hip pa je začela, kako se je škripaje obrnil ključ. Vrata so bila zaklenjena.
»Oh,« je zamrmrala. »To je podio... Pravite, da vam ni ime Bianca?« je vprašala, vrnivša se s plameničimi očmi h kmetici. »Kdo ste torej? ...«
»Ime mi je Lukrecija Borgia!« je odgovorila kmetica s strašno hladnokrvnostjo.
Primavera je odskočila... V prvem hipu ji je preplaval dušo neizmeren obup. Toda, ker ni hotela pokazati slabosti pred svojo nasprotnico, se je vzravnila v skrajnem naporu, glavo pokoncu, zaničevanje na ustnicah, ter vprašala:
»Lukrecija Borgia je to — kdo bo torej umorjen?...«
»Pomirite se, milostljiva!« je dejala Lukrecija in zarezala.
»Ni se mi treba pomiriti. Smrti se ne bojim.«
»Saj vas ne bom umorila... vsaj zdaj še ne!«
»Česa torej hočete od mene?«
»Iztrgati vas Ragastensu.«
»In vzrok?«
Smehljal Lukrecije se je poostiril.
»Vzrok je čisto ženski, milostljiva. Vi ljubite viteza... no, jaz na tudi!...«
Naglo, kakor rožljanje mečev, je zažvenketalo teh par besed sem in tja. Po Lukrecijinih zadnjih besedah pa je nastopila minuta molčanja.
Zadeta v srce, je Primavera zbiralala moči za ta strašni dvoboj, v katerem jo je napeževa hči skušala umoriti z besedami, preden jo, nedvomno, umori s sunkom bodala. In vsa njena duša je trepetala.
»Pazite, Lukrecija Borgia!« je dejala naposled. »Vitez de Ragastens nikdar ne odpušča žalitev. In vaša ljubezen mu ne more biti drugega, kakor najbolji krvava vseh psok!...«
Lukrecija je prebledela kakor zid. Njen prvotni namen je bil res da, mučiti Primaverino srce: toda ta opomin iz ust kneginje jo je zadel kakor razbeljeno

železo. Mahoma je izgubila gotovost svojega duha.
»Da,« je siknila, »vem to! Ragastens bo zavrgel, kar mu ponujam... Toda na vse zadnje mi je malo do tega! Kar sem hotela, to se zgodi. Ločim vaju. Iztrgam vaju drugega drugemu. Nikdar več se ne bosta videla. Nikdar, ali me slišite?«
Burno sopenje njenih prsi ji je za hip prekinilo besedo. Primavera ji je odgovarjala z usmevom, ki je bil hujši od biča. In Lukrecija je planila proti nji, kakor da jo hoče raztrgati na mestu.
»Nikdar, ali slišiš? ... Najprej poginiti... In kadar boš mrtva, poiščem njega! In mu povem, da si mrtva! In mu povem tudi to, da sem te izročila tujim pohotim, preden sem te umorila!...«
»Nesrečnica!« je izbruhnila Primavera.
»Kajti, to vedi dobro,« je nadaljevala Lukrecija, vsa blazna od gneva, »nekdo je, ki te hoče, nekdo, ki želi tvojega telesa, nekdo, ki te bo oskrnil s svojimi poljubi. In ta nekdo, ki ga ti sovražiš, ta nekdo, ki te navdaja z grozo, je moj brat, je Cezar! Odvedem te s seboj — in njemu te izročim!...«
»Ne boste me odvedli,« je vzklila Primavera, ki jo je mahoma zapustil preudarek. »Umri, nečlovečnica!«
Obenem je izdrla izza nedrij kratko, ostro bodalce, ki jo je spremljalo povsod. Toda Lukrecija je odskočila... In preden je mogla Primavera planiti nad njo, se je raztrgal zrak od rezkega piska: vrata so se treskoma odprla in četvero moških se je vrglo nad mlado kneginjo, tako da se hipoma ni mogla več ganiti.
»Odvedite jo!« je velela Lukrecija s hrupnim glasom.
Primavera je začutila, kako so jo surovo prijeli strašne roke, nasilne in krute roke četvorice moških; in minuto kasneje je sedela v vozu, zaprtem s trdnimi železnimi naoknicami.
Lukrecija je naglo slekla svoj kmetško obleko ter jo zamenjala z jahalno. Nato je hitela na dvorišče, zasedla konja, ki ga je eden izmed njenih ljudi držal za vajeti, ter dohitela voz, ki se je bil — nedvomno po že prej odanem ukazu — spustil v galopu po cesti.
Vso noč so divje dreveli po strmih gorskih pobočjih. Ko se je zaskoval dan, je bil voz že daleč od grofovskega ozemlja in od tabora zaveznikov; na ravnem polju pa je zavil po cesti, ki je vodila naravnost proti morju.
To je trajalo tri dni. Te tri dni in tri noči ni iskala Lukrecija nikakega občevanja s svojo jetnico. Samo vsako jutro in vsak večer je sluga odprl vozna vrata, postavil v kočijo jerbašček z živili ter naglo spet zaklenil.
Po prvih minutah groze in studa, s katerim jo je navdal dotik Lukrecijinih beričev, se je Primavera vrnila vsa njena hladnokrvnost. Prvo, kar je storila, je bilo, da je potipala, če ji niso izmaknili njenega bodala. Ko je videla, da so ji ga na srečo pozabili vzeti, je hladno pričela računati, če in kako bi mogla uiti strašni sramoti, s katero ji je Lukrecija zacrozila, in njene pomisne ustnice so se zaobčile v neustrašnem smehljanju.
Rekla si je, da če se ji ne posreči uiti Lukreciji, se še vedno lahko zateče k smrti: in njena nežna roka je pobožala držati bodalca. Nato se je njena misel jela vračati v Monteforte: zdaj se je ustavila pri očetu, zdaj pri knezu Manfredi, načiče pa pri vitezih de Ragastens. Toda ob misli, koliko bo vitez trpel, so ji jele sile pešati, zapuščal jo je pogum.
(Nadaljevanje sledi)

Trio, 2 gosli in kontragaritaro iščem za igranje podoknice. Ponudbe pod »Trio« z navedbo zahtevkov na upravo. 1433

Prodajam poceni dobre trivrstne harmonike in dobro ohranjen otroški voziček. Naslov v upravi »Večernika«. 1431

Kupim stopnjasto rešetko (Treppenrost-Verfeuerung) za lokomobilo 75 konjskih sil. Rochlitz Ludovik, mlin, Dolnja Lendava. 1407

Mizarstvo Ciril Razboršek, Taborska ulica 22 izdeluje najsolidnejše pohištvo vseh vrst in notranje opreme ter renoviranja. Cene nizke! XV

Krasen beli store za okno, kopalni stol, moške obleke in podstrešno šaro prodam. Zrinjskega trg 5 II, desno. 1429

Predtiskanje najmodernejših vzorcev, kakor tudi popravo silvenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Elektroinštalacije, montaže vil, stanovanj, tovarniških splotij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Gramofone popravilja najbolje in najceneje mehnična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica, 14. 692

Kupim dobro ohranjen otroški voziček. Naslov v upravi lista. 1413

Sobo-in črkoslikanje izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Stole vpletam s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehtnice. 529

Autofot je ...!

Sivi lasje

dobivajo naravno barvo in mladostno svežost brez barvanja. Že 20 let izkušeno. Natančnejša pojasnila brezplačno. — A. ZORKO — MARIBOR. Poštni predal 80. 1352

Najboljši

in najcenejši nakup nogavic, rokavic, perila ter vseh modnih in šiviljskih potrebščin

Modna trgovina

ANTON PAŠ

Maribor, Slovenska ul. 4

Vse vrste pletenin po meri. Popravila, spadajoča k tej stroki, izvršuje najbolje, hitro in ceno-mehanična pletarna Javornik, Vojnašniška ul. 2. 364

Najboljši trajni kodri in najnovejše postopanje pri barvanju las, s katerim je omogočeno tudi trajno kodranje, samo v salonu »Dobaja«, Gosposka ulica 38. 1205

Fin. pesek in vsakovrstni stavbeni materijal

Imam na prodaj na Pobrežju. Zelo primerno in lahko dostopno za traktorje in avtomobile. Interesenti si lahko ogledajo material na licu mesta. Cena po dogovoru 1434

Josip Sorgo, Pobrežje, Zerkovska 59

Inserirajte

v

„Večerniku“

Dr. Kern

Prva pomoč ponesrečenim živalim

knjiga polna ilustracij. Važna za kmetovalce in živinorejce.

Cena Din 34.— s poštnino Din 36.—.

Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor

Aleksandrova cesta 13